

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО - ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Робоча програма та завдання до контрольної роботи

з дисципліни “Основи економічної теорії”

для студентів спеціальностей АЕ

ЦЗДН

Харків - 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

До друку і в світ дозволяю

Проректор

Гладкий І.П.

Робоча програма та завдання до контрольної роботи
з дисципліни “Основи економічної теорії”

для студентів АЕ

ЦЗДН

Усі цитати, цифровий, фактичний
матеріал та бібліографічні
відомості перевірені, написання
одиниць відповідає стандартам

Затверджено методичною
радою університету.
протокол №
від _____ - 20__р.

Упорядники:

О.В.Попадинець

Відповідальний за випуск:

Харків ХНАДУ 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Робоча програма та завдання до контрольної роботи
з дисципліни “Основи економічної теорії”
для студентів АЕ
ЦЗДН

Затверджено методичною радою
університету,
протокол №
від 20 р

Харків - 2018

Робоча програма та завдання до контрольної роботи з дисципліни “Основи економічної теорії” для студентів ЦЗДН

Упорядники: О.В.Попадинець

Кафедра економіки і підприємництва

ВСТУП

Сучасне сьогоднішнє, поява нових форм господарювання, нагальність удосконалення соціально-економічного розвитку, поширення глобальних тенденцій, прагнення інтегруватися у світове співтовариство потребує постійного оновлення економічних знань, наукового обґрунтування тенденцій і закономірностей економічного розвитку.

Вміння грамотно орієнтуватися та послідовно аналізувати економічні процеси, з якими кожна людина зустрічається на протязі всього свого життя, вирішувати питання щодо індивідуального та суспільного задоволення різноманітних потреб є важливим з точки зору постійного прагнення людини поліпшити свій добробут, збільшити рівень та якість життя тощо.

У цілому економічна освіта – це найбільше надбання сучасного суспільства, яке допомагає студентам оволодіти глибокими теоретичними знаннями з проблем ринкової економіки, закономірностей та суперечностей її розвитку, формування сучасного економічного мислення та вміння розуміти природу того економічного середовища, яке сьогодні складається в Україні, і перспектив його соціально-економічних перетворень.

Для значної частини населення більшість економічних термінів та понять не лише абстрактні категорії суто економічної теорії, а й наповнені глибоким змістом явища, що позначаються на їхньому повсякденному житті.

Дисципліна «Основи економічної теорії» - це своєрідний фундамент, з якого починається знайомство, а надалі й глибоке осмислення економічних категорій, явищ та процесів. Вона формує уяву щодо поточного стану соціально-економічного розвитку держави, дає можливість відстежити динамічні зміни, які відбуваються в економічному житті нашої країни та добитися високих успіхів, впроваджуючи свої знання, досвід та навички в професійну діяльність.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Найважливішим документом при вивченні будь-якого предмету в вищій школі є навчальна програма, яка включає перелік тем та відповідних питань, які повинні бути розглянуті та вивчені на аудиторних заняттях та самостійно. Сьогоднішньою реальністю стає все більш поширене дистанційне навчання з використанням ПК і мережі Інтернету, що дає змогу студенту самостійно опрацьовувати той чи інший матеріал, орієнтуючись на загальні положення робочої програми та рекомендований список навчальної літератури.

Кафедрою економічної теорії та права розроблена робоча програма з "Основ економічної теорії" і відповідні їй варіанти індивідуальних контрольних робіт для студентів факультету заочного навчання (*додаток А*).

З "Основ економічної теорії" виконується контрольна робота.

Контрольна робота складається з чотирьох різноманітних завдань, що відповідає індивідуальному варіанту, номер якого визначається за двома останніми числами номера залікової книжки студента (таблиця 1).

Наприклад, якщо це «15», то студент має обрати варіант 15. Якщо число більше за 30, студент має обрати варіант, який є кратним 30. Наприклад, якщо останні числа «94», варіант має бути 4.

ТАБЛИЦЯ 1. Вибір варіанта для виконання завдання

Передостання цифра залікової книжки	Остання цифра залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	номера тем									
0	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
2	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
3	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
5	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
6	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
8	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
9	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Увага!!!

- **титульний лист** (див. додаток Б) обов'язково повинен містити назву кафедри, дисципліни, номер варіанту, П.І.Б. студента, викладача, що перевіряє контрольну роботу, номер групи та залікової книжки;

- **текст** контрольної роботи виконується рукописним або комп'ютерним способом. Обсяг контрольної роботи повинен складати 15-20 сторінок. Робота виконується державною або російською мовами. Якщо робота подається у друкованому вигляді, то вона повинна відповідати наступним вимогам: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту 14 пт, 1,5 інтервал, поля з усіх боків – 2см.;

- при вирішенні завдань дотримуйтеся наступної послідовності: відповіді на кожне теоретичне питання контрольної роботи (завдання № 1,2) повинні містити матеріал обсягом 5-6 сторінок. При відповіді на завдання №3, студент має визначити, чи є твердження вірним або невірним та обов'язково докладно обґрунтувати свою точку зору. При розв'язанні задачі (завдання №4) студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався, при необхідності намалювати відповідні графіки та заповнити таблиці. Кожне нове завдання починайте з нової сторінки;

- наприкінці контрольної роботи обов'язково повинен бути **перелік**

джерел інформації, які використовувались для її виконання (*див. додаток В*).

Якщо контрольна робота виконана з порушенням зазначених вимог, тобто має певні недоліки по змісту й оформленню, то вона повертається для доопрацювання. Після усунення відзначених недоліків робота повертається на кафедру. Зважаючи на такий порядок рецензування, звертаємо увагу студентів на терміни подання контрольної роботи, тобто вона повинна бути в деканаті за 10 днів до початку екзаменаційної сесії.

Студент має захистити контрольну роботу викладачу – рецензенту, що є обов'язковою умовою для подальшого складання іспиту з дисципліни та його невід'ємною частиною.

Робоча навчальна програма і варіанти індивідуальних контрольних робіт
з курсу «Основи економічної теорії»
для студентів факультету заочного навчання

Навчальна дисципліна “ Основи економічної теорії ” є нормативною дисципліною підготовки фахівців.

Предмет дисципліни - є аналіз поведінки господарюючих суб'єктів в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ та послуг для задоволення різноманітних потреб в умовах обмеженості ресурсів, що утворює конкуренцію при їх використанні; аналіз економічних явищ та процесів, а також категорій та законів ринкової економіки.

Метою дисципліни є підготовка фахівців до виконання майбутніх професійних завдань з отриманням знань з економічної теорії, виховання у студентів економічного напрямку мислення, що є необхідним для практичної діяльності майбутніх спеціалістів; опанування загальних понять економічної теорії, законів розвитку суспільства та поліпшення рівня життя населення, принципів положень про функціонування різних соціально-економічних систем; осмислення ролі підприємництва у ринкової економіці; отримання знань з теорії світового господарства і місця в ньому України.

Основними завданнями дисципліни є: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформулювати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергитичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

Знати: економічні категорії та закони ринкової економіки; механізм дії і використання економічних законів на макро- і мікрорівнях; економічний зміст відносин власності, розподілу, обміну та споживання матеріальних і духовних благ в суспільстві, суперечностей господарського розвитку, економічних потреб та інтересів; особливості формування і розвиток товарно-грошових відносин в умовах сучасної ринкової трансформації економіки України.

Уміти: вивчати і аналізувати основні показники розвитку суспільства; прогнозувати розвиток суспільного виробництва країни; розробляти заходи щодо поліпшення рівня життя суспільства.

Мати уявлення про сучасні тенденції розвитку світового господарства і перспективи України щодо інтеграції у європейський та світовий економічний простір.

Розділ № 1. Розвиток суспільства

Тема 1

Предмет і метод економічної теорії

Виникнення та основні етапи розвитку економічної теорії. Економіка, як суспільна природна підсистема та її роль у розвитку суспільства.

Предмет економічної теорії та її об'єкт. Економічна теорія, як наука про суспільне виробничі відносини у взаємодії з продуктивними силами.

Методологія економічної теорії. Основні категорії та закони економічної теорії. Основні функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук.

Тема 2

Суспільне виробництво: фактори і результати

Загальна характеристика господарської діяльності. Поняття блага (вільні та господарські блага). Економічні потреби суспільства, їх суть та структура. Безмежність потреб. Протиріччя між потребами та ресурсами суспільства.

Суспільна праця та її необхідність. Відтворення й виробництво. Виробничі ресурси та виробничий потенціал суспільства. Основні фактори виробництва.

Крива виробничих можливостей. Економічна та соціальна ефективність виробництва.

Тема 3

Власність і економічні системи суспільства

Поняття економічної системи суспільства. Традиційна, ринкова, командно-адміністративна та змішана економічні системи та їх характеристика.

Сутність, об'єкти та суб'єкти власності. Правова сутність власності. "Пучок" прав власності. Форми власності та їх реалізація.

Роздержавлення та приватизація. Основні етапи, цілі та способи приватизації в Україні.

Тема 4

Товарне виробництво. Товар і гроші

Натуральне та товарне виробництво, сутність та основні риси. Умови виникнення товарного виробництва. Проста та розвинута форми товарного виробництва. Товарна форма продукту праці. Товар та його властивості. Поняття та особливості послуги.

Закон вартості. Ціна як грошова форма вартості товару. Еволюція, сутність та функції грошей. Грошова система. Грошова маса. Формула Фішера. Інфляція та її види.

Розділ № 2. Прогнозування розвитку суспільства

Тема 5

Ринок: структура та інфраструктура

Сутність ринку та його структура. Основні етапи розвитку ринку. Функції ринку. Види ринків. Принципи ринкової економіки. Переваги та недоліки ринку.

Конкуренція в ринковій економіці. Досконала і недосконала конкуренція: особливості та роль в економіці. Суттєві риси монополістичної конкуренції. Ознаки ринку олігополії. Монополізм, його види, форми та наслідки. Сутність та основні елементи інфраструктури ринку. Функції інфраструктури ринку. Біржі та їх роль в ринковій економіці.

Тема 6

Закони попиту та пропозиції в ринковій економіці

Поняття попиту в ринковій економіці. Закон попиту. Низхідний характер кривої попиту. Цінові та не цінові фактори, що впливають на попит та його величину. Еластичність попиту за ціною. Еластичність попиту за доходом.

Поняття пропозиції в ринковій економіці. Закон пропозиції. Висхідний характер кривої пропозиції. Цінові та не цінові фактори, що впливають на пропозицію та її величину. Еластичність пропозиції за ціною.

Ринкова рівновага. Рівноважна ціна. Рівноважна кількість. Надлишок та дефіцит товарів на ринку.

Тема 7

Підприємство та підприємництво

Підприємництво. Підприємницька діяльність: принципи, види, організаційні форми. Нові види підприємницької діяльності в Україні. Поняття категорії "фірма". Сучасні теорії фірми. Види та типи фірм. Малий бізнес.

Альтернативні витрати. Прямі і непрямі витрати. Постійні та змінні витрати. Закон спадаючої віддачі. Середні і граничні витрати. Вибір оптимального масштабу виробництва. Дохід фірми та його види. Прибуток фірми. Бухгалтерський та економічний прибуток. Правило максимізації прибутку. Орієнтація фірми на мінімально можливий рівень витрат.

Тема 8

Ринок факторів виробництва та формування факторних доходів

Основні фактори виробництва. Залежність росту виробництва від використання факторів виробництва. Факторні доходи та їх функціональний розподіл. Поняття попиту на чинники виробництва. Граничні факторні витрати.

Ринок праці. Сутність, види та функції заробітної плати. Особливості пропозиції на ринку праці. Ринок капіталу. Процент. Кредит та його види. Ринок кредитних ресурсів. Проблеми та перспективи інвестиційної діяльності в Україні. Ринок землі. Земельні і аграрні відносини. Сутність та види земельної ренти. Ринкове реформування аграрного сектору в Україні. Ринок нерухомості.

Розділ № 3. Поліпшення рівня життя суспільства

Тема 9

Макроекономіка: основні проблеми та показники

Предмет вивчення макроекономіки. Головні макроекономічні проблеми.

Система національних рахунків. Національне багатство: сутність та структура. Структура, методи розрахунку валового національного

продукту(ВНП). Номінальний і реальний ВНП. Валовий внутрішній продукт. Кінцевий і проміжний продукт. Чистий національний продукт. Національний дохід, особистий дохід.

Тема 10

Макроекономічна нестабільність: циклічність, інфляція та безробіття

Зайнятість і безробіття. Форми безробіття. Поняття повної зайнятості. Наслідки безробіття. Інфляція та її типи. Гіперінфляція. Рівень інфляції в Україні. Взаємозв'язок інфляції і безробіття. Крива Філіпса. Концепція природного рівня безробіття. Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів. Економічні та структурні кризи. Державне антикризове регулювання економіки. Економічне зростання: сутність, типи та фактори. НТР та її роль в економічному зростанні.

Тема 11

Фінансова система

Фінанси: сутність і функції в ринковій економіці. Фінансова система та її структура. Державний бюджет. Бюджетна система. Доходи і видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит та його види. Державний борг: причини виникнення та види. Податки та їх види. Податкова система та її основні елементи. Принципи оподаткування.

Тема 12

Державне регулювання ринкової економіки

Держава як суб'єкт економічної системи. Економічні функції держави в сучасній ринковій економіці. Форми, методи та інструменти регулювання економіки. Прямі та непрямі методи. Соціальна політика держави: сутність та напрями реалізації. Бідність населення. Шляхи подолання бідності в Україні. Економічні основи формування середнього класу.

Тема 13

Світове господарство та форми міжнародних економічних відносин

Поняття світового господарства. Міжнародний поділ праці - чинник формування світового господарства. Міжнародна кооперація й інтеграція. Міжнародні економічні відносини та їх форми. Зовнішня торгівля. Теорія абсолютних та порівняльних переваг у міжнародній торгівлі. Міжнародний рух капіталу та його форми. Міжнародна трудова міграція. Міжнародні валютні відносини.

Тема 14

Зовнішньоекономічна політика

Валюта. Види валют. Валютний курс і фактори, що його визначають. Котирування валют. Конвертованість валют. Платіжний баланс: сутність та структура. Економічна глобалізація та фактори її прискорення.

Сутність та види глобальних світових проблем сучасності.

ВАРІАНТИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ОЕТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Варіант 1

1. ПРЕДМЕТ ТА МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ.
2. СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ ТА ЇЇ ПОКАЗНИКИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) економіку (як виробництво благ) від хрестатистики (накопичення грошей) вперше відділив Ксенофонт;
  - 2) предмет економічної теорії залишався незмінним на протязі розвитку цієї науки;
  - 3) у короткостроковому періоді виробництва розрізняють постійні та змінні витрати;
  - 4) на ринку монополістичної конкуренції реалізується диференційований товар;
  - 5) фрикційне безробіття є добровільним з боку робітника.
4. Розв'яжіть задачу.

ВВП, обмірюваний у млрд. грн., складає 5465, споживання - 3657, інвестиції - 741 і державні закупівлі – 1098. Розрахуйте чистий експорт.

Варіант 2

1. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.
2. СУКУПНИЙ ПОПИТ ТА СУКУПНА ПРОПОЗИЦІЯ. ФАКТОРИ, ЩО НА НИХ ВПЛИВАЮТЬ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) традиційна економічна система не існує на сучасному етапі розвитку суспільства;
  - 2) економічний попит є платоспроможною потребою на товар, що представлений на ринку;
  - 3) факторні доходи представлені заробітною платою та прибутком;
  - 4) економічне зростання вимірюється за допомогою показника темпів зростання реального ВВП на душу населення;
  - 5) інфляція завжди є неочікуваною.
4. Розв'яжіть задачу.

Припустимо, що яблука коштували 0,5\$ в 2002р. й 1\$ в 2005 р., а апельсини коштували 1\$ в 2002 р. й 5\$ в 2005р. В 2002 р. було вироблено 4 яблука й 3 апельсини, а в 2005 р. - 5 яблук й 4 апельсини. Розрахувати номінальний ВВП у країні, де виробляються тільки ці 2 товари (якщо прийняти 2002 р. за базовий).

Варіант 3

1. СУСПІЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ЙОГО ОСНОВНІ ФАКТОРИ.

2. МОДЕЛЬ КРУГООБІГУ ПРОДУКТІВ, РЕСУРСІВ ТА ДОХОДІВ.

3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

- 1) створення економічної моделі вимагає включення в неї якомога більшої кількості ознак та характеристик;
- 2) роздержавлення є однією з форм приватизації;
- 3) облікова ставка – ставка відсотку, за яким комерційні банки кредитують Центральний банк;
- 4) крива Філіпса демонструє залежність між рівнем інфляції та безробіття;
- 5) фрітредерство вимагає жорсткого регулювання зовнішньоторговельних операцій.

4. Розв'яжіть задачу.

Перед вами таблиця виробничих можливостей країни:

Тип продукту	Виробничі альтернативи				
	А	В	С	Д	Е
Споживчі товари, млн.	0	2	4	6	8
Інвестиційні товари, тис.	30	27	21	12	0

А) Побудуйте криву виробничих можливостей країни.

Б) Покажіть графічно, як зміститься крива, якщо технологія виробництва інвестиційних товарів удосконалилась, а технологія виробництва споживчих товарів залишилась незмінною.

В) Визначте альтернативну вартість виробництва однієї одиниці споживчих товарів при нарощуванні виробництва з 2 до 4 млн.

Варіант 4

1. ПОПИТ ТА ЗАКОН ПОПИТУ. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПОПИТ.

2. ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ЇЇ СКЛАДОВІ.

3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

- 1) товар є продуктом людської праці, що призначений для обміну на ринку;
- 2) цінова еластичність попиту показує ступінь чутливості попиту при зміні доходу споживача;
- 3) граничні витрати обчислюються за формулою $MR = \Delta TR / \Delta Q$;
- 4) у короткостроковому періоді між інфляцією та безробіттям існує обернена залежність;
- 5) крива Лаффера ілюструє залежність між ставкою податку та податковими надходженнями до державного бюджету.

4. Розв'яжіть задачу.

Припустимо, що населення країни становить 188,1 млн. чол. Загальне число зайнятих становить 119.0 млн. чол., а 6,5 млн. - не мають роботи й активно

шукають її. Розрахуйте рівень безробіття.

Варіант 5

1. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ.
2. ВВП ТА ЙОГО ВИМІРЮВАННЯ. ПОТЕНЦІЙНИЙ, НОМІНАЛЬНИЙ ТА РЕАЛЬНИЙ ВВП.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) домінування натурального виробництва та суспільної власності є ознаками ринкової економіки;
  - 2) до основних факторів виробництва відносять працю, землю, капітал та підприємницькі здібності;
  - 3) інфраструктура ринку складається із сукупності допоміжних організацій, установ, посередників, які прискорюють просування товарів на ринках;
  - 4) кредитування в банківській системі відбувається на основі повернення, платності;
  - 5) фіскальна політика держави здійснюється за допомогою операцій на відкритому ринку та норми резервування.
4. Розв'яжіть задачу.

Відомо, що на початку року обсяг грошової маси в країні становив 26 млн. грош. од., центральний банк країни протягом року здійснив емісію ще 6 млн. грош. од. Якою буде сумарна вартість проданих за рік товарів і послуг, якщо швидкість обертання грошей в країні становила 8 об / рік?

Варіант 6

1. ПРОПОЗИЦІЯ ТА ЗАКОН ПРОПОЗИЦІЇ. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОПОЗИЦІЮ.
2. СПОЖИВАННЯ, ЗАОЩАДЖЕННЯ, ІНВЕСТИЦІЇ ТА ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) експеримент є методом дослідження, що часто використовується в економічній науці;
  - 2) термін «невидима рука» був введений в науковий обіг та вперше пояснений Д. Рікардо;
  - 3) товарне виробництво виникло внаслідок суспільного поділу праці;
  - 4) обмеженість ресурсів в економічному сенсі обумовлена необмеженістю людських потреб;
  - 5) НБУ не втручається в поточну діяльність комерційних банків.
4. Розв'яжіть задачу.

Економіка описана наступними даними:

Рік	Рівень інфляції	Номінальна ставка %
1	5 %	10 %
2	10 %	5 %

На скільки відсотків змінилася реальна процентна ставка в другому році в

порівнянні з першим?

Варіант 7

1. ТЕОРІЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧА.
2. ЕКОНОМІЧНИЙ ЦИКЛ ТА ЙОГО ФАЗИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) обмеженість ресурсів не є проблемою для ринкової економіки;
  - 2) гроші є товаром-еквівалентом, що стихійно виділився з багатьох інших;
  - 3) існує два типи власності – трудова і суспільна;
  - 4) економічний прибуток зазвичай менше за бухгалтерський;
  - 5) фіскальна та монетарна політика не пов'язані між собою та не мають враховувати дії одна одної на економіку.
4. Розв'яжіть задачу.

Попит та пропозиція на ринку описується функціями: $Q_d = 8 - P$ та $Q_s = -4 + 2P$. Визначити параметри рівноваги, що склалися на ринку.

Варіант 8

1. НОРМАЛЬНИЙ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ПРИБУТОК.
2. ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ: ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) серед функцій грошей основними є міра вартості, засіб обміну та засіб накопичення;
  - 2) натуральне виробництво є історично першою й найбільш простою формою організації суспільного виробництва;
  - 3) національний дохід – поняття тотожне національному багатству;
  - 4) пасивні операції – це сукупність операцій, спрямованих на формування ресурсів комерційного банку;
  - 5) бюджетно-податкова політика спрямована безпосередньо на регулювання грошової маси в економіці.
4. Розв'яжіть задачу.

Визначте коефіцієнт цінової еластичності попиту, якщо відомо, що за ціни 20 грн. обсяг попиту на товар А складає 600 одиниць, а за ціни 8 грн. – 200 одиниць товару.

Варіант 9

1. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА, ЇЇ СУТНІСТЬ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ. КРИВА ВИРОБНИЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.
2. ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ІНСТРУМЕНТИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) економічна теорія виконує лише пізнавальну та практичну функції;
  - 2) товарне виробництво може бути простим та розвиненим;

- 3) закон пропозиції не діє для товарів Гіффена;
  - 4) якщо номінальний відсоток за кредитом становить 15 %, а інфляція складає 17 %, то банк-кредитор від цього виграє;
  - 5) коефіцієнт Джині показує ступінь диференціації доходів в країні.
4. Розв'яжіть задачу.

Депозити комерційних банків становлять 100 млн. грн. Норма обов'язкових резервів 18%. Якщо ЦБ знизить норму резервування до 15%, то як зміниться пропозиція грошей?

Варіант 10

1. РОЛЬ КОНКУРЕНЦІЇ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.
2. ПРИЧИНИ ТА ФОРМИ БЕЗРОБІТТЯ. ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) кожний економічний вибір людини супроводжується альтернативними витратами;
  - 2) «товар» та «продукт» є тотожними поняттями;
  - 3) визначальною якістю підприємця є схильність до ризику;
  - 4) за причинами виникнення виділяють інфляцію попиту та інфляцію витрат;
  - 5) до числа глобальних проблем відносяться посилення нерівномірності світового економічного розвитку, ріст соціальної диференціації країн, бідність.
4. Розв'яжіть задачу.

Марія Петрівна працювала бухгалтером й отримувала 24 тис. грн. заробітної плати на рік. Одного дня, вона вирішила заснувати власний бізнес. Річна орендна плата приміщення коштувала їй 32 тис. грн., оренда обладнання – 64 тис. грн. Для оплати ліцензії їй довелося використати 1000 грн. із власного строкового рахунку в банку на суму в 20 тис. грн., на які нараховувалося 20 % річних. Витрати на сировину та матеріали становили 10 тис. грн. на рік. Очікуваний річний виторг – 200 тис. грн. Визначте величину бухгалтерського та економічного прибутку Марії Петрівни й поясніть, чи доцільною була зміна місця роботи.

Варіант 11

1. СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА ГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА.
2. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ ТА ФАКТОРИ, ЩО ЙОГО ВИЗНАЧАЮТЬ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) фізіократи вважали, що увесь національний продукт створюється в сільському господарстві та в торгівлі;
  - 2) об'єкти власності – це засоби виробництва, нерухомість, природні ресурси, предмети особистого споживання, гроші;
  - 3) ефект Веблена стосується товарів-предметів першої необхідності;
  - 4) комерційний кредит – це грошова форма кредиту;
  - 5) безробіття та інфляція є ознаками невірноваженого стану ринкової

економіки.

4. Розв'яжіть задачу.

Обсяг виробництва фірми становить 100 млн. грн. на рік. Витрати фірми за такий самий період становили 70 млн. грн. на рік. Обсяг реалізації продукції становив 95 % від обсягу виробництва. Визначте обсяг прибутку фірми за аналізований період.

Варіант 12

1. ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ПІДПРИЄМСТВО. ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ.
2. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ: ЕВОЛЮЦІЯ, РІЗНОВИДИ, СУЧАСНИЙ СТАН.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) суб'єктом власності можуть бути індивіди, організації чи держава;
  - 2) економічні витрати = бухгалтерські витрати + неявні витрати;
  - 3) фрикційне та структурне безробіття в сукупності складають циклічне;
  - 4) ринок цінних паперів – це частина фінансового ринку;
  - 5) Україна не залучається до інтеграційних процесів у світовому господарстві.
4. Розв'яжіть задачу.

Обсяг виготовленої підприємством продукції становить 5 тис. шт. Загальні витрати підприємства склали 100 тис. грн., з них постійні – 20 тис. грн. Укажіть, чому дорівнюють середні змінні та середні постійні витрати.

Варіант 13

1. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА. ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО БАНКУ ТА КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ.
2. РИНКОВА РІВНОВАГА. РІВНОВАЖНА ЦІНА, ЇЇ ФУНКЦІЇ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) економічні закони мають об'єктивний характер;
  - 2) іпотечний кредит надається під заставу нерухомого майна;
  - 3) пропозиція грошей складається з готівки, замінників грошей та банківських депозитів;
  - 4) крива Філіпса демонструє пряму залежність між рівнем безробіття та темпами інфляції;
  - 5) якщо фактичний рівень безробіття в країні складає 10 %, а природний рівень визначено на рівні 9 %, то фактичний ВВП відстає від потенційного на 1 %.
4. Розв'яжіть задачу.

Визначте, який прибуток отримує фірма у своє розпорядження за умови реалізації продукції в розмірі 600 одиниць за ціною 12 грн./шт., якщо витрати виробництва склали 7000 грн., а податок на прибуток фірми встановлено на рівні 30 %.

Варіант 14

1. ВЛАСНІСТЬ ЯК ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА КАТЕГОРІЯ. ВИДИ ТА ФОРМИ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ
2. ІНФЛЯЦІЯ: ПРИЧИНИ, ВИМІРЮВАННЯ, ВИДИ, НАСЛІДКИ. ПРОБЛЕМА ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) економічна категорія є теоретичним відображенням економічних явищ і процесів;
  - 2) власність в економічному сенсі є річчю, якою володіють та користуються;
  - 3) середні та постійні витрати складають сукупні витрати фірми;
  - 4) ціна землі не залежить від норми позичкового відсотку;
  - 5) якщо номінальна ставка відсотку становить 14 %, а рівень інфляції – 10 %, то реальна процентна ставка дорівнює 1,4 %.
4. Розв'яжіть задачу.

Ви вирішили захистити і помножити свої заощадження у розмірі 10 тис. грн., поклали їх на 20 років на депозитний рахунок до банку з річною відсотковою ставкою 15,5 %, відсоток за вкладом фіксований. Яку суму Ви отримаєте по закінченні строку дії депозитної угоди?

Варіант 15

1. ПРОЦЕНТ, РЕНТА, ПРИБУТОК. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЇХ РІВЕНЬ.
2. ГЛОБАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) в адміністративно-командній економіці державні інтереси домінували над приватними;
  - 2) на сучасних біржах торгують оптом і в роздріб;
  - 3) податки за об'єктом оподаткування бувають пропорційні, поштучні та змішані;
  - 4) кейнсіанський відрізок кривої сукупної пропозиції виглядає як горизонтальна лінія;
  - 5) людина, що втратила роботу внаслідок спаду в економіці, відноситься до охоплених структурним безробіттям.
4. Розв'яжіть задачу.

Чисельність населення складає 100 млн. чол., 24 млн. чол. – діти до 16 років, 30 млн. вибули із складу робочої сили, 4 млн. 600 тис. чол. – безробітні. Визначити величину робочої сили і рівень безробіття.

Варіант 16

1. НЕРІВНІСТЬ У РОЗПОДІЛІ ДОХОДІВ. КРИВА ЛОРЕНЦА, КОЕФІЦІЄНТ ДЖИНІ. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ.
2. РИНКОВІ ВІДНОСИНИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

- 1) практична функція економічної теорії лежить в основі формування економічної політики держави;
- 2) втручання держави в ринкову економічну систему обумовлене недоліками останньої;
- 3) фінансова система країни складається з бюджетів різних рівнів;
- 4) крива Лаффера демонструє залежність між ставкою податку та добробутом населення;
- 5) згідно з законом Оукена перевищення поточного рівня безробіття над природним на 2 % призведе до відставання фактичного ВВП від потенційного на 20 %.

4. Розв'яжіть задачу.

Національна економіка характеризується наступними даними: ВВП - 7888; амортизація - 538; нерозподілений прибуток корпорацій - 350; внески на соціальне страхування - 385; трансферти - 540; податки на прибуток корпорацій - 145; прибутковий податок із громадян - 685; непрямі податки на бізнес - 440 грошових одиниць. Розрахуйте національний дохід і дохід у розпорядженні.

Варіант 17

1. РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ. ФОНДОВА БІРЖА.
2. ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) метод аналізу та синтезу не використовуються в економічній теорії;
  - 2) найбільш ліквідним грошовим агрегатом є $M0$, тобто готівка;
  - 3) профіцит державного бюджету являє собою перевищення видатків над доходами;
  - 4) помірна інфляція виступає фактором, що стимулює інвестиції та виробництво;
  - 5) ВВП та ВНП є тотожними показниками та не відрізняються кількісно.
4. Розв'яжіть задачу.

У короткостроковому періоді середні постійні витрати фірми становлять 5,5 грн., середні змінні витрати – 8,3 грн. Фірма виготовила 250 од. продукції й продала за ціною 14 грн. за одиницю товару. Розрахуйте чи зазнала фірма прибуток (збиток) та чому він буде дорівнювати.

Варіант 18

1. КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО ОБІГ ТА КРУГООБІГ.
2. ДЕФЦИТ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ. ДЕРЖАВНИЙ БОРГ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) рівновага на ринку досягається лише за умови втручання держави;
  - 2) конкуренція є необхідною умовою існування приватної власності;
  - 3) фінанси – це економічні відносини між економічними суб'єктами з приводу

- формування, розподілення та використання грошових коштів;
- 4) якщо валові витрати підприємства складають 500 тис. грн., валовий виторг – 650 тис. грн., обсяг реалізованої продукції становить 50 тис. одиниць, то прибуток дорівнює 150 тис. грн.;
  - 5) політика протекціонізму – це політика захисту вітчизняного виробника від загроз з боку іноземних конкурентів.
4. Розв'яжіть задачу.

Функція попиту на телевізори представлена рівнянням: $Q_d = 2675 - P$, а функція пропозиції рівнянням $Q_s = 2P - 1315$. Знайдіть параметри ринкової рівноваги. Визначте розмір дефіциту або надлишку, якщо уряд встановить ціну на телевізори, яка дорівнює: 1) 1250 грн.; 2) 1400 грн.

Варіант 19

1. РИНОК ПРАЦІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ.
2. ПОДАТКИ, ЇХ ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ. КРИВА ЛАФФЕРА.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) в ринковій економіці переважає приватна власність, свобода вибору і підприємництва, а також тотальне втручання держави в економічні процеси;
  - 2) важливими детермінантами попиту є дохід споживача та його смаки;
  - 3) дефляція – це ліквідація старих грошових знаків і випуск нових у значно меншій кількості;
  - 4) між інфляцією та безробіттям існує обернена залежність;
  - 5) крива Лоренца ілюструє залежність між ставкою податку та податковими надходженнями до державного бюджету.
4. Розв'яжіть задачу.

Національна економіка характеризується наступними даними: ВВП - 5000; споживчі витрати – 3200; державні видатки – 900; чистий експорт – 80 грош. од. Розрахуйте величину валових інвестицій, об'єм імпорту, ЧВП, якщо чисті внутрішні інвестиції – 640, а експорт -110 грош. од.

Варіант 20

1. ІНФРАСТРУКТУРА РИНКУ.
2. ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ ТА ВАЛЮТНІ КУРСИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) загальновідомі такі типи економічних систем: традиційна, нетрадиційна та змішана;
  - 2) найбільш ефективним інструментом фіскальної політики держави є облікова ставка відсотка;
  - 3) рівняння обміну (Фішера) змальовує рівновагу між попитом на товари та їх пропозицією;
  - 4) крива Лоренца відображає абсолютну рівність у розподілі доходів;

5) у розвитку циклу можна виділити фази: криза, депресія, поживавлення, підйом.

4. Розв'яжіть задачу.

Функція попиту має вигляд $D=36-5P$; функція пропозиції $S= -8+17P$.

Необхідно визначити:

1) ціну рівноваги;

2) як зміниться попит та пропозиція, якщо ціна встановиться на рівні 4 грош. од.;

3) що відбудеться з обсягом попиту та пропозиції, якщо ціна встановиться на рівні 1 грош. од.

Варіант 21

1. НОМІНАЛЬНА, РЕАЛЬНА, МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.

2. СТРАХОВИЙ РИНОК.

3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

1) економічні закони та їхня дія залежать від волі людини;

2) фактором, що безпосередньо впливає на пропозицію товару є доходи споживачів;

3) конкуренція на ринку може бути лише досконалою;

4) галузеві зрушення в економіці викликають приховане безробіття;

5) економічне зростання може досягатися лише інтенсивними методами.

4. Розв'яжіть задачу.

При збої комп'ютерної програми у звіті про діяльність фірми залишились лише декілька цифр. Відновіть всі дані.

Q	FC	VC	TC	AFC	AVC	ATC	MC
0			120				
10						40	
20							
30			548				6

Варіант 22

1. ДОСКОНАЛА ТА НЕДОСКОНАЛА КОНКУРЕНЦІЯ. СУТНІСТЬ ТА ВИДИ МОНОПОЛІЗМУ. АНТИМОНОПОЛЬНА ПОЛІТИКА.

2. СВІТОВИЙ РИНОК ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ.

3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

1) термін «економіка» при виникненні мав значення «мистецтво торгувати»;

2) економічні витрати зазвичай менше за бухгалтерські;

- 3) найбільш критичною фазою економічного циклу є бум;
- 4) ядром ринкової економіки є її державне регулювання;
- 5) чистий експорт = Імпорт – Експорт.

4. Розв'яжіть задачу.

В таблиці представлені дані, які характеризують ситуацію на ринку товару (меленої кави):

Ціна (P)	Обсяг попиту (D)	Обсяг пропозиції (S)
8	70	10
16	60	30
24	50	50
32	40	70
40	30	90

Необхідно:

- а) побудувати криву попиту та пропозиції за даними таблиці;
- б) знайти чому буде дорівнювати рівноважна ціна;
- в) визначити, що буде відбуватися на ринку, якщо ціна меленої кави встановиться на рівні 32 грош. од.

Варіант 23

1. СУТНІСТЬ ГРОШЕЙ, ЇХ ФУНКЦІЇ. ЕВОЛЮЦІЯ ГРОШЕЙ.
2. КРЕДИТНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА ТА ЇЇ СКЛАДОВІ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) під впливом введення податку на продаж ціна збільшується, а податковий тягар розподіляється між покупцем та продавцем;
  - 2) якщо постійні витрати підприємства складають 200 тис. грн., змінні витрати – 350 тис. грн., обсяг реалізованої продукції становить 50 тис. одиниць, то середні валові витрати дорівнюють 11 грн.;
  - 3) згідно з системою національних рахунків чистий національний продукт – це ВВП за винятком амортизації;
  - 4) акциз є непрямим податком;
  - 5) крива Лоренца відбиває обернену залежність між безробіттям та інфляцією.
5. Розв'яжіть задачу.

Розрахуйте темп інфляції поточного року, якщо номінальний ВВП торік умовно склав 1200 грн., у поточному - 1400грн, реальний ВВП торік - 1100 грн., а в поточному - 1200грн.

Варіант 24

1. МЕХАНІЗМ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.
2. СВІТОВА ЕКОНОМІКА, ЕВОЛЮЦІЯ СТАНОВЛЕННЯ. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

- 1) внаслідок обмеженості ресурсів виникає загальна проблема вибору;
- 2) закон попиту не має виключень за будь-яких умов;
- 3) пропозиція ресурсу земля є абсолютно нееластичною;
- 4) сукупний попит складається зі споживчих витрат, валових інвестицій та державних витрат;
- 5) демпінг є фінансовим методом торгової політики, що полягає у фінансовому стимулюванні державою розвитку експорту.

4. Розв'яжіть задачу.

ВВП=5000 дол. Споживчі видатки =1200 дол. Державні видатки=900 дол. Чистий експорт=70 дол.

Розрахуйте:

1. величину інвестицій;
2. обсяг імпорту, якщо експорт=350 дол.;
3. ЧНП, якщо сума амортизації=150 дол.

Варіант 25

1. КАПІТАЛ СФЕРИ ОБІГУ.
2. ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО.
3. Визначте, вірно чи невірно кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) умовою максимізації прибутку є збіг граничних витрат та граничного доходу;
  - 2) якщо зі зростанням доходів зростає ставка податку, то це говорить про дію прогресивної податкової системи;
  - 3) у разі не прогнозованої галопуючої інфляції виграють люди з фіксованими доходами;
  - 4) збільшення податкового тиску призведе до зменшення сукупного попиту;
  - 5) монетаристи стверджували, що будь-яке втручання держави в функціонування економічної системи є недоцільним.
4. Розв'яжіть задачу.

Країна А може виготовляти 200 тис. пар взуття або 100 тис. шт.

калькуляторів, країна В – 80 тис. пар взуття або 120 тис. шт. калькуляторів.

Визначте абсолютні, порівняльні переваги та напрямки спеціалізації країн.

Варіант 26

1. ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО, УМОВИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ. ТОВАР ТА ЙОГО ВЛАСТИВОСТІ.
2. РИНОК КАПІТАЛУ. ВІДСОТОК.
3. Визначте, вірно чи невірно кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) потреби людини неможливо систематизувати та визначити їх ієрархію;
  - 2) особистий інтерес був визначальним за умов командно-адміністративної економіки;
  - 3) на рівень ставки позичкового відсотку впливають перш за все ступінь

- ризиком та терміном, на який надається позика;
- 4) якщо кількість безробітних складає 9 млн. чол., а кількість зайнятих – 36 млн. чол., то рівень безробіття в країні становить приблизно 9 %;
  - 5) повзуча інфляція проявляється через дефіцит товарів на ринку.
4. Розв'яжіть задачу.

Економіка описана наступними показниками: споживчі витрати = 5000; інвестиції = 1200; державні закупівлі = 700; державні трансферти = 200; виплати відсотків по державному боргу = 300; податки = 1000. Розрахуйте дефіцит державного бюджету.

Варіант 27

1. ЕТАПИ ВИНИКНЕННЯ, СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ.
2. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) прикладом першочергових потреб є потреби в одязі та їжі;
  - 2) дія закону спадаючої граничної корисності визначає поведінку споживача;
  - 3) реальна ставка відсотку дорівнює номінальній за мінусом рівня інфляції;
  - 4) фрикційне та структурне безробіття в сукупності складають природне;
  - 5) заробітна плата та відсоток є складовими ВВП, розрахованого за методом доходів.
4. Розв'яжіть задачу.

Екোলандія може виготовити 12 тис. т. сиру або 16 тис. м. тканини, Екодарія 18 тис. т. сиру або 8 тис. м. тканини. Визначте абсолютні, порівняльні переваги, а також напрямки спеціалізації країн.

Варіант 28

1. ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПЕРЕХІДНИХ ЕКОНОМІК. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ.
2. ТОРГОВЕЛЬНИЙ І ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) класична школа економічної теорії відстоювала принцип невтручання держави в економічні процеси;
  - 2) ринку притаманне виконання оздоровчої функції;
  - 3) сума коштів, яку одержала фірма від реалізації продукції за певний час, являють собою валовий прибуток;
  - 4) крива Філіпса демонструє пряму залежність між рівнем безробіття та темпами інфляції;
  - 5) ЧНП відрізняється від ВВП на показник амортизації.
4. Розв'яжіть задачу.

Споживач витрачає на 20 гривень на день, купуючи апельсини та яблука.

Гранична корисність яблук для нього дорівнює $20 - 3x$, а гранична корисність апельсинів дорівнює $40 - 5y$. Ціна 1 кг яблук – 1 гривня, апельсинів – 5 гривень. Яку кількість яблук та апельсинів купить раціональний споживач?

Варіант 29

1. ЗАКОН ВАРТОСТІ, ЙОГО СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ. АЛЬТЕРНАТИВНІ ТЕОРІЇ ВАРТОСТІ.
2. ГРОШОВА СИСТЕМА, ЇЇ СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ Й ОСНОВНІ ТИПИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) крива виробничих можливостей відображає розподіл доходів між різними прошарками суспільства;
  - 2) внутрішні та зовнішні витрати складають економічні витрати фірми;
  - 3) податок на додану вартість є прямим податком;
  - 4) якщо номінальна ставка відсотку становить 12 %, а рівень інфляції – 7 %, то реальна процентна ставка дорівнює 5 %;
  - 5) конвертованість це здатність національної валюти вільно обмінюватись на іноземну.
4. Розв'яжіть задачу.

Якщо обсяг реального ВВП упав на 6%, а чисельність населення в тому ж році скоротилася на 3 %, то як зміниться реальний ВВП на душу населення?

Варіант 30

1. МАЛИЙ БІЗНЕС. НОВІ ВИДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
2. ЕКОНОМІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ.
3. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:
  - 1) Аристотель є видатним представником класичної школи економічної теорії;
  - 2) в адміністративно-командній економіці особисті інтереси домінували над суспільними;
  - 3) ліквідність – це здатність грошей приносити додатковий дохід;
  - 4) якщо фактичний рівень безробіття в країні складає 25 %, а природний рівень визначено на рівні 5 %, то фактичний ВВП відстає від потенційного на 20 %;
  - 5) серед видів валютних курсів виділяють фіксований, гнучкий та плаваючий.
4. Розв'яжіть задачу.

Функція попиту має вигляд: $Q_d = 200 - 0,5p$, функція пропонування: $Q_s = 2p - 50$. Обчисліть параметри ринкової рівноваги (ціна – грн., обсяг – тис. шт.).

ДОДАТОК Б

Зразок титульного листа контрольної роботи

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Кафедра економіки і підприємництва

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни **„ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ”**

на тему _____

_____

Виконав:

студент(ка), група

прізвище, ім'я, по батькові

номер залікової книжки

Перевірив:

вчене звання, ступінь

прізвище, ім'я, по батькові

Харків ..... р

Рекомендована література

за курсом «Основи економічної теорії»

1. Башнянин Г. І. Мікроекономічна теорія : навч. посібник / Г. І. Башнянин, О. В. Щедра, І. В. Бойчук. – Львів : Новий Світ-2000, 2015.
2. Бережная Н. И. Политическая экономия в структурно-логических схемах: учебное пособие. – Х.: ИНЖЕК, 2007.
3. Буту А. И. Економічна теорія : навч. посібник. – К. : Вікар, 2013.
4. Горобчук Т. Т. Мікроекономіка : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004.
5. Гронтковська Г. Мікроекономіка. Практикум : навч. посібник / Г. Гронтковська, А. Косік. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004.
6. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2006.
7. Економічна теорія. Посібник вищої школи./ Під загальною редакцією Воробйова Є.М. – Харків-Київ, 2003.
8. Задоя А. О. Мікроекономіка. Курс лекцій та вправи : навч. посібник. – К. : Знання : КОО, 2002.
9. Кейнс Дж. Економічні теорії та цілі суспільства. – М. : Прогрес, 1976.
10. Киреев А.С. Международная экономика. Учебное пособие в 2-х т. – М., 2001.
11. Курс экономической теории : учебник / ред. М. Н. Чепурин, Е. А. Киселева. – Киров, 1999.
12. Макконнелл К, Экономикс. Т. 1, 2 / К. Макконнелл, С. Брю ; пер. с англ. – М. : Республика, 1992.
13. Маркс К. Капитал. Кн. 1,2,3 / К. Маркс, Ф. Энгельс. – Твори, Т. 23.
14. Михайлушкин А.И. Международная экономика: учебник. – М., 2005.
15. Мочерний С. В. Економічна теорія: Навч. посібник для студ. всіх навч. закладів. – К. : Академія, 2005.
16. Основы экономической теории: политэкономический аспект. - 3-е изд. / Под ред. Г.Н. Климко. – К. : Знание-Пресс, 2011.
17. Основы экономической теории / С. В. Мочерный, В. К. Симоненко, В. В. Секретарюк, А. А. Устинко. – К.: Знание, 2012.
18. Основи економічної теорії: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.С. Шевченко. –Х.: Право, 2008.
19. Політична економія : навч. посібник / Г. І. Башнянин, Е. С. Шевчук та ін. –
20. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / ред. Ватаманюка. – К. : Альтернатива, 2001.
21. Экономика: учебник / ред. А. С. Булатов. – М., 1997.
22. Экономическая теория (политэкономия): учебник / ред. В. Видяпин, Г. Журавлева. – М. : ИНФРА, 2000.
23. Экономическая теория: учебник для вузов / ред. А. И. Добрынин, Л. С. Тарасевич. – СПб : Питер, 2001.